

МОНОЛОГІЧНЕ МОВЛЕННЯ У НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМАХ З ІНОЗЕМНИХ МОВ

Несторенко Д. В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, професор Кобякова І. К.

Навчання іноземної мови в загальноосвітній школі та закладах вищої освіти ґрунтується на формуванні компетентностей, серед яких ключовою виступає комунікативна компетентність – здатність спілкуватися іноземною мовою. Компетентнісний підхід до навчання спрямований на формування загальних і предметних компетентностей як результату навчання. Він акцентує увагу на здатності учня застосовувати в конкретному виді спілкування доречні способи взаємодії з людьми, навички роботи в команді, володіння різними соціальними ролями, з одного боку, та знання мови, правил побудови усних та письмових висловлювань, з іншого.

У методиці викладання іноземних мов виокремлюють рецептивні, інтеракційні та продуктивні види мовленнєвої діяльності. До продуктивних видів належить усне продукування, або монологічне мовлення, яке полягає в чіткому й докладному описі та презентації здобувачем освіти широкого спектру тем, що належать до кола його інтересів, з наведенням певних аргументів та прикладів. При цьому він спирається на конкретний діапазон отриманих лінгвістичних знань (лексичних, граматичних, фонологічних) та сформованих навичок: оперує достатнім словниковим запасом, демонструє високий рівень граматичного контролю та правильно вимовляє звуки, ставить наголос, використовує належну інтонацію [1].

Монологічне мовлення – це зв'язне безперервне висловлювання однієї особи, звернене до одного або кількох адресатів, що має на меті певним чином вплинути на них [2]. Для нього характерні контекстуальність, чітка послідовність і логічність викладу, розгорнутість структури речень.

Процес навчання монологічного мовлення відбувається на двох етапах: комунікативно-ситуативному та комунікативному. Останнім часом до нього все частіше залучають інноваційні методи та креативний підхід [3].

Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх початкових закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов для 10-11 класів передбачають серед очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності такі комунікативні вміння, як продукування монологу-опису, монологу-повідомлення, монологу-міркування, монологу-переконання, монологу-виступу.

Навчання монологічного мовлення як виду комунікативної діяльності є одним із найскладніших завдань викладача іноземних мов.

1. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх початкових закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи. – Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf> (01.03.2020)

2. Кардаш Л. В. Специфіка монологічного мовлення: психологічний та лінгвістичний аспекти / Л. В. Кардаш // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». – 2015. – Випуск 57. – С. 54-58.

3. Баранова С. В. Нетрадиційний урок як сучасний спосіб слідування сучасній доктрині освіти в Україні / С. В. Баранова, О. В. Назаренко, Н. А. Приходько, К. П. Плетенко //Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, VI (73), Issue: 175, 2018 Sept., Budapest. – P. 7-10. <https://doi.org/10.31174/SEND-PP2018-175VI73-01>

Несторенко, Д. В. Монологічне мовлення у навчальних програмах з іноземних мов [Текст] / Д. В.Несторенко : наук. кер.: І.К. Кобякова // Перекладацькі інновації: матеріали X Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 20 - 21 березня 2020 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. – Суми: СумДУ, 2020. – С. 198 - 200.